

Protocol schoolzwemmen

Inspiratiebron voor overleg en samenwerking
tussen zwembaden en scholen

Inhoudstafel

Woord vooraf.....	1
Elementen voor de overeenkomst.....	3
1. Partijen.....	3
2. Algemene bepalingen.....	3
3. Zwembad.....	4
4. School / Schoolgemeenschap.....	5
5. Evaluatie.....	6
Voorbeeld van een aanvraagformulier.....	7
6 afsluitende tips.....	8
Colofon.....	9

Woord vooraf

Dit **Protocol schoolzwemmen** wil een inspiratiebron zijn voor overleg en samenwerking tussen zwembaden en scholen. Dit met het oog op een kwaliteitsvol zwemondericht en het verlenen van voorrang aan leerlingengroepen waarvoor de leerplandoelen zwemmen van toepassing zijn. Op deze manier kunnen kinderen die nog niet kunnen zwemmen tenminste de kans krijgen om het te leren.

Het Vlaams Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid (ISB) en de pedagogische begeleidingdiensten ondersteunen dit initiatief, maar erkennen ook de autonomie van het zwembad en de school. Deze leidraad wil de lokale partners (zwembad en school) inspireren voor het optimaliseren van de samenwerking. Het is een startdocument dat afhankelijk van de lokale context concreter vorm kan krijgen.

Bij het samenstellen van deze leidraad was de basisgedachte 'elke leerling een kwaliteitsvolle zwemles aanbieden'.

Vlaams Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid (ISB)

Dany Punie, voorzitter
David Nassen, directeur

Onderwijskoepels GO!, OVSG, POV, VSKO

Raymonda Verdyck (GO!)
Patriek Delbaere (OVSG)
Patrick Weyn (POV)
Mieke Van Hecke (VSKO)

Elementen voor de overeenkomst

Zie het bijhorend werkdocument voor een invulversie.

[logo gemeente/zwembad]

[logo school]

1. PARTIJEN

→ Omschrijving van beide partijen: school – zwembad.

De school(instellingsnummer:.....)
gevestigd te
vertegenwoordigd door de directie.....

- hierna 'de school'

en

De exploitant van het zwembad
gevestigd te
vertegenwoordigd door

- hierna 'het zwembad'

*Als bijlage bij de overeenkomst kan een overzicht opgenomen worden met informatie over welke leerlingengroepen wanneer komen zwemmen en hoe ze zijn samengesteld, de toegewezen kleedkamers, banen, ...
(zie verder: Voorbeeld van een aanvraagformulier)*

2. ALGEMENE BEPALINGEN

→ Engagementsverklaring waarbij zwembad en school aangeven voorrang te verlenen aan leerlingengroepen waarvoor de leerplandoelen zwemmen van toepassing zijn.

Na voorafgaandelijk overleg sluiten de directies van het zwembad en de school een overeenkomst af waarin zij zich engageren om voorrang te verlenen en kwaliteitsvol zwemondericht aan te bieden aan leerlingengroepen waarvoor de leerplandoelen zwemmen van toepassing zijn.

3. ZWEMBAD

→ Afspraken waar het zwembad zich toe verbindt met betrekking tot veiligheid, voorrang voor bepaalde leerlingengroepen, planning, overlegmomenten, gebruik lesmateriaal, ...

Het zwembad treft de nodige maatregelen m.b.t. de veiligheid van de leerlingen. Dit houdt naast het navolgen van de wettelijke verplichtingen ondermeer in dat het zwembad de school het reglement van interne orde en de noodprocedures bezorgt. Ook communiceert het zwembad duidelijk over het statuut van de begeleidende leerkracht en de bijhorende taken.

 De taken van de begeleidende leerkracht komen in '4. School' aan bod.

Het zwembad schept een kader voor de realisatie van kwalitatief zwemondericht.

 *Hier kunnen ook afspraken omtrent het gebruik van glijbaan, springplank, ... opgenomen worden.
Bijvoorbeeld: De glijbaan en springplanken zijn gesloten tijdens het schoolzwemmen. Ze worden de laatste week voor de vakantie of in overleg met de beheerder opengesteld.*

Het zwembad geeft voorrang aan leerlingen met leerplandoelen zwemmen:

- gewoon en buitengewoon lager onderwijs;
- 1ste graad secundair onderwijs (SO);
- buitengewoon secundair onderwijs (BuSO);
- 2de en 3de graad SO studiegebied sport;
- studiegebied maatschappelijke veiligheid;
- lerarenopleidingen.

Het zwembad hanteert een flexibele planning voor periodiek zwemondericht (semestrieel, trimestrieel, ...).

Het zwembad werkt met een transparante procedure waarbij

- het zwembad de scholen jaarlijks uitnodigt voor een overleg 'schoolzwemmen';
- de desiderata van de scholen/schoolgemeenschappen opgevraagd en geïnventariseerd worden;
- de scholen weten welke medescholen een beroep doen op het zwembad;
- de scholen op het einde van het voorafgaande schooljaar een ontwerp van zwemrooster krijgen dat rekening houdt met voorgaande bepalingen.

Om het zwemondericht te optimaliseren levert het zwembad de aanwezige hulpmiddelen en spelmateriaal aan.

 *Voor scholen die zelf educatief materiaal bezitten, kan het zwembad hiervoor berguimte voorzien en toewijzen indien dit praktisch haalbaar is.
Bijvoorbeeld: Voor scholen met eigen educatief materiaal voorziet het zwembad -rekening houdend met de ruimtelijke mogelijkheden- berguimte.*

4. SCHOOL / SCHOOLGEMEENSCHAP

→ Afspraken waar de school zich toe verbindt met betrekking tot planning, begeleiding, ...

De begeleidende leerkracht(en) voert zijn taak op een actieve wijze uit.

- *Indien de begeleidende leerkracht als een toezichthoudend persoon (cfr. Vlarem) ingeschakeld wordt, moeten dit statuut en de bijhorende verantwoordelijkheden en taken hier duidelijk vernoemd worden.
Bijvoorbeeld: De begeleidende leerkrachten zijn tijdens het schoolzwemmen verplicht toezicht te houden op hun leerlingen van op de kade van het zwembad en de redders attent te maken indien dit nodig is.*
- *Volgens Vlarem kan een begeleidende leerkracht het geven van zwemlessen combineren met zijn toezichtstaak, op voorwaarde dat van op de kade les gegeven wordt en dat aan een groep bestaande uit maximaal 35 leerlingen. Indien niet aan deze voorwaarden wordt voldaan, moet een bijkomende toezichthouder ingeschakeld worden.*

De begeleidende leerkracht is verantwoordelijk voor:

- een ordelijk verloop van de zwemactiviteit (aankomst, het omkleden en het douchen van de leerlingen);
 - *Dit kan verder gespecificeerd worden naargelang de lokale afspraken.*
- de begeleiding van de zwemles, ook in geval externe (hulp)lesgevers ingeschakeld worden.
 - *Andere afspraken die opgenomen kunnen worden:*
 - *De school staat in voor het opbergen van het tijdens de zwemles gebruikt materiaal.*
 - *De school verplicht de leerlingen aangepaste zwemkledij te dragen.*
 - *Bepalingen m.b.t. annuleringen (wie verwittigen, wat met betalingen, ...) zowel door school (schooluitstap, pedagogische studiedag, ziekte leerkracht LO, probleem met busvervoer...) als door zwembad (sportdagen, bijscholingen, technische problemen, ...).*
 - *Afspraken over leerlingen die niet deelnemen aan het schoolzwemmen.*
 - *De directie maakt de inhoud van de overeenkomst bekend bij de leerkracht LO, de begeleidende leerkrachten, de inrichtende macht en de schoolraad voor de start van het schoolzwemmen.*
 - *De directie informeert het betrokken personeel over het na te leven reglement van interne orde en over de noodprocedures die gevolgd worden in geval van een verdrinking of een zwaar ongeval. Een kopie van het reglement van interne orde en de vermelde noodprocedures is als bijlage bij deze overeenkomst toegevoegd.*
 - *De directie informeert de begeleidende leerkrachten over hun taken en verantwoordelijkheden.*

De school engageert zich om zich flexibel op te stellen t.a.v. het uurrooster van het zwembad.

De school verbindt zich ertoe aanwezig te zijn op het jaarlijks overleg 'schoolzwemmen' en de desiderata kenbaar te maken aan het zwembad.

5. EVALUATIE

→ Structureel ingebouwd evaluatiemoment.

De school en het zwembad zullen het schoolzwemmen alsmede de samenwerking evalueren tijdens het jaarlijks overleg 'schoolzwemmen'.

Het zwembad neemt hiertoe het initiatief. De school verbindt zich ertoe iemand af te vaardigen voor dit overleg.

→ Om een goede planning te kunnen maken, is het belangrijk om een duidelijk beeld te hebben van de leerlingengroepen die komen zwemmen. Hieronder wordt een sjabloon weergegeven dat als vertrekpunt kan dienen.

Naam school: Instellingsnummer:
Adres: Telefoon:
Directeur: E-mail directie:
E-mail leerkracht LO:
Facturatieadres: Ondernemingsnummer:

Handtekening zwembad + datum

6 afsluitende tips

1 Een goede informatiedoorstroming

Een afsprakennota tussen school en zwembad is maar relevant wanneer de informatie alle betrokkenen bereikt.

Zowel het zwembad als de school kunnen hier hun steentje aan bijdragen.

- Het zwembad door in hun communicatie naar de school duidelijk aan te geven voor wie de informatie bedoeld is (begeleidende leerkrachten, afgevaardigde voor het overleg 'schoolzwemmen', ...) of door deze personen bij het e-mailverkeer in cc te zetten.
- De school door de informatie ook werkelijk verder te verspreiden.
- ...

2 Herkenbaarheid

Voor de redders is het handig wanneer de toezichters van scholen visueel herkenbaar gemaakt worden.

3 Duidelijkheid

Wat voor de school evident is, is dat niet per se voor het zwembad en omgekeerd. Probeer duidelijk te zijn en ga niet uit van de veronderstelling dat 'de ander dat wel weet'. Door verwachtingen, knelpunten, vragen, ... helder te formuleren krijg je inzicht in elkaars denkpatroon en ontstaat er begrip en openheid.

4 Concrete afspraken

Bij schoolzwemmen zijn duidelijke afspraken cruciaal. De zwembadmedewerkers moeten extra zaken in het oog houden, maar ook van de begeleidende leerkrachten worden inspanningen verwacht. De redders en de begeleidende leerkrachten hebben elk hun specifieke taak en verantwoordelijkheid, ze vullen elkaar aan.

De afspraken omtrent de gedeelde verantwoordelijkheid die bij schoolzwemmen vaak toegepast wordt (redders worden geassisteerd door begeleidende leerkrachten die als toezichthoudende persoon ingeschakeld worden) worden het best in een overeenkomst vastgelegd. Zo is het voor beide partijen duidelijk wat ze wel/niet van elkaar mogen verwachten.

5 Overlegmomenten

Via e-mail en telefoon krijg je veel geregeld, maar niet alles. Voor een goede verstandhouding en een vlotte samenwerking is een bijeenkomst vaak een sleutelfactor.

Als zwembad neem je daarom best het initiatief om jaarlijks een overleg 'schoolzwemmen' te organiseren en de betrokken scholen uit te nodigen. Van de school mag verwacht worden dat er een afgevaardigde aanwezig is die op een constructieve manier zijn steentje bijdraagt.

6 Overzicht 'schoolzwemmen' voor het zwembadpersoneel

Het redderspersoneel heeft specifieke taken tijdens het schoolzwemmen, maar ook voor andere personeelsgroepen gelden specifieke aandachtspunten. Een overzicht van wie (redders, kassapersoneel, schoonmaakpersoneel, ...) wat (toezicht, controle aantallen, annulaties, controle in kleedkamers, ...) opvolgt, kan een handig hulpmiddel zijn.

Colofon

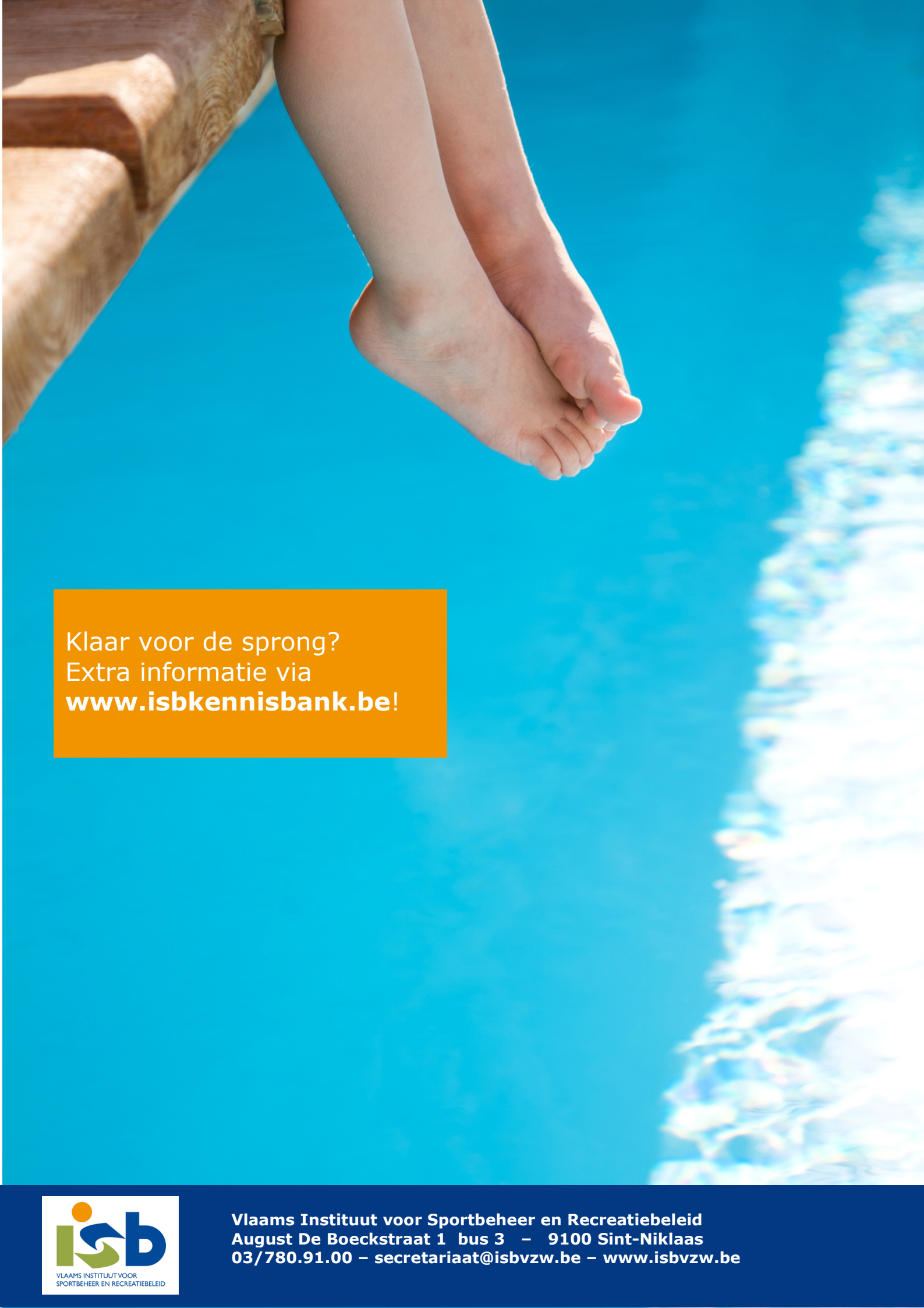
Protocol schoolzwemmen: inspiratiebron voor overleg en samenwerking tussen zwembaden en scholen is een uitgave van het Vlaams Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid vzw en werd gerealiseerd in samenwerking met de pedagogische begeleiding van het Katholiek Onderwijs, het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap en het Onderwijssecretariaat van de Steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap.

Eerste editie: 2003
Tweede editie: 2004
Derde editie: 2013

Leden van de werkgroep

- Jan Bongaerts,
zwembadbeheerder Genk – voorzitter ISB-commissie zwembaden
- Jan Rombaut,
lid ISB-commissie zwembaden
- Marjolein van Poppel (projectcoördinatie),
stafmedewerker ISB
- Erik Vermeulen,
diensthooft sport Temse – lid ISB-commissie zwembaden
- m.m.v. de leden van de ISB-commissie zwembaden

- Rik Beckers,
pedagogisch medewerker Onderwijssecretariaat van de Steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap (OVSG)
- Nathalie Ceulemans,
pedagogisch adviseur secundair onderwijs Onderwijssecretariaat van de Steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap (OVSG)
- Dirk De Bock,
pedagogisch begeleider LO en sport Vlaams Verbond van het Katholiek Secundair Onderwijs (VVKSO)
- Anny Devreker,
pedagogisch adviseur secundair onderwijs LO, sport en dans GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
- Leen Mertens,
pedagogisch adviseur LO en sport Vlaams Verbond van het Katholiek Secundair Onderwijs (VVKSO)
- Lieve Van Lancker,
pedagogisch begeleider bewegingsopvoeding Vlaams Verbond Katholiek Basisonderwijs (VVKBaO)

Klaar voor de sprong?
Extra informatie via
[www.isbkennisbank.be!](http://www.isbkennisbank.be)